

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 ар. (20 кор.)
на пів року . . . 5 ар. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 ар. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. уа. Ноперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авчайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надіславі» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Сучасні відносини у Франції.

(Конець).

Неперечно більшість міщанської верстви також у Франції є прихильна соціальним реформам. Справдешне поліпшенє що-до положеня і виживленя робітничого населеня було би прихильно повитанє при демократичнім дусі часу. Але безнастанне повторюванє змов, піддержуванє неспокою, визиваючий тон соціальстичних речників і дневників лякають суспільність. У Франції заострюють ся суперечности вельми скоро до крайностей. Для многих соціальстичний міністер, котрого спершу вважали ніби обновленєм бюрократії, починає ставати ся небезпечним для держави. Їго роблять одвічальним за розповсюдженє і розміри змов. Страти, які понесла торгівля в Марсильї наслідком змови робітників, уважають справедливо народним нещастєм. Повстає підозрінє, і то не лише між противниками міністерства, що правительтво або за слабим показує ся супроти межинародного синдикату, що опанував ціле положенє, або навіть єму сприяє. Здогади про пособлюванє соціальстичних змагань викликає у кожного Француза спомини про комуну, про весну 1848. р. і ще дальше в минувшину про страшні часи революції. У одних се викликає тривогу, у иньших радість. У французских соціальстів є вже в крові революційна диктатура пролетарияту. Ще недавно підчас торжества 18. марця, в дни вибуху комуні, прирікали речники, сим разом лїпше повести справу і основніше перевести соціальстичні теорії. Яко маячники і фантасти, думають они перестроїти сьвіт декретами, а як треба конечно, то й

гільотиною. Зовсім природно, що міщанські верстви лякають ся того, що понад ними знов перейде соціальстична туча і задалегідь оглядають ся за способами, якби сему запобігти. Страх перед червоною марою був одною з найкорисніших причин успіху державного перевороту Людвика Наполвона в 1851. р. Боротьба о бидвох соціальних супречностей, міщанства і пролетарияту, виступає тепер з новою грозою у Франції. Річнополита французка промарнувала дорогий час, що би сторонництва відповідними часами реформами зблизити до себе. Наслідком републиканської конституції майже зовсім упали перегороди поміж поодинокими верствами населеня, але нічого не зроблено, що би примирити розлад, ненависть і зависть, які між тими верствами суспільности виробили ся наслідком історичного розвитку з незнаним у иньших европейских народів заостренєм і огірченєм.

Тим розладом між републиканськими сторонництвами вельми користує ся духовенство і єго прихильники. При безсилности правительства, що би оперти ся соціальстичному напорови, являє ся оно сильним заборолом, що зможе здержати ся повинь. Під єго прапором находить ся церква, офіцири, богатства. І для духовенства є боротьба з соціальізмом питанєм життя.

«Знесенє власности», задекретованє побідним соціальізмом, влучить передовсім конгрегації і духовні інституції та фундації. Се спонукує католицке сторонництво до самооборони і тому не є се неімовірно, що оно й націоналісти мали також свою руку в останних змовах. Тиким побитом доходять справи у Франції так на парламентарній видівні, як і в глибині широких верств населеня, до пересиленя. Не розко

дить ся певно ані о соціальну революцію, ані о знищенє републики, до того при всій пересаді галабурдників воздух не є ще так душний, а громозводів є ще забагато. Одначе упадок міністерства Вальдек-Русо є імовірний, наколи єму скоро не поведе ся знов завести лад, а сей упадок радикального правительства змінив би з нащадом внутрішню політику в краю. Нерозум соціальстів вже тепер приготувив легкий зворот прилюдної опіїні в напрямі католицкого сторонництва; дальші розрухи змовників, погроза революцією довершили би ще того звороту. Соціальні переміни і реформи вимагають часу і терпеливости для їх переведеня; ті, що бажали би їх прискорити, відсувають їх лише в дальшу будуччину. Перед сто роками відбула ся французка революція, а нині ще велика часть народу стоїть супроти неї ворожо так само, як і першого дня.

Ухвалений у французській посольській палаті закон звернений проти церкви, але ті, що довели до єго ухвали, забувають, що ті, котрі нині кличуть: «геть з конгрегаціями, геть з духовенством!» можуть звернути ся відтак проти них самих.

3 країни нужди і здирства.

3 Косівського.

(Правибори до ради державної в 1900. р.)

Минувшого року, по канонічній візиті в косівськїм деканаті, кождий дбалий о добро народу троха заспокоїсь, бо ВПрев. Матрополит своїми проповідями спамятав нарід — і здавалось, що праця над долею народу через половину улежшена. Та супостат не спить. Розписано вибори до ради державної, а за сим пішла агітація сторонництв, — то се вже кавалок супостата, а

ВОЛОДИМИР БИРЧАК.

І ДИЛЛЯ.

(Конець).

В хаті запановав тепер замість радости, смуток. Усім було прикро, що чужа дитина узяла гроші, а сего ніхто не сподївав ся.

Враз з батьком постановила вона Геневі нічого о тім говорити. Родичі хотїли ще перекопати ся, чи вони оба прийшли з міста; та родичі довідали ся, що Славко на другий день відїздить; вони вносили отже, що він муєть єще перед відїздом шукати за грїшми. І вона наглядала цілий день через вікно від сальону, хто прийде по гроші, чи Славко сам, чи може з Генєм. Але ціле пообїдє нікого не було. Аж вечером прийшли оба до огородця, а тепер вона не відступала уже від вікна. Вони оба усїли на лавці і говорили о чїмсь цілий час. Аж коли стемніло ся, Славко вислав кудись Геня. Вона питала, куди.

— Він просив мене, аби я казав дати коням їсти, бо він рано відїздить, — мовив Геньо.

— Ну видиш, — продовжала далі — він так мовив, що би тебе позбути ся, а коли ти пішов, він причик до землі і рачками полїз до

винограду коло ганку та став там шукати за грїшми. Я не могла на те дивити ся... вийшла з покою, в другій кімнаті застала я Галю... ані слова не промовивши, потягнула я її за рукав до вікна... а вона о нічїм не знала, бо ми її не говорили... вона глянула через вікно, притулила ся до мене і застрашена прошептала: — То він?

...Ти надїйшов і скрипнув фірткою від подвіря, а він в тїй хвили побіг рачками поїдмур за хату; ти не побачив його на тім місци, де ти його лишив і крикнув: — Славку. — А він обїзав ся ізза хати: — Я ту. — Так скоро звинув ся.

Опісля усправедливляла ся вона, що посуджувала його несправедливо, перепрошувала і т. д. А закінчила словами:

— Так зробив той, котрого ти убожав, ко трого ти любив.

Хотїла далі говорити на ту тему, але він вийшов до своєї кімнати. Для нього було досить уже того, що чув.

Прийшов до своєї покою і положив ся до ліжка. Скрутив собі цигаро, хотїй не відчував потреби курити. Взяв до рук книжку, котру уже був дочитав, отворив її на якісь уступі, пустив кілька клубів диму і загасив сьвічку. Книжку опустив на землю.

Хотїв спати і тому примкнув очі. Але не міг довго найти супокою, що би заснути. Хотїв

о чїмсь думати, але не був в силі. Обертаяв ся з одного боку на другий. Мучив ся.

Слїдуючий ранок був мрачний, як чувства його зболїлої душі.

Коли встав, були майже усї вже зібрані. Убрав ся скоро. Свїшив ся чомусь.

Славко пакував ся уже. В хаті дивна атмосфера. На лицах усїх находять вираз правдиві — придушвані чувства, а раз удавані. Се разило його і він вичитував на усїх лицах закиди для себе, що має такого приятеля.

Вийшов до огородця.

Але був ту тільки кілька хвиль, бо той виноград, та лавка, на котрій учора вечером сидїли, наводили на його думку, сум, ранили згадкою його серце.

Вийшов на дорогу і здивав ту Славка, що стояв спертий на поручу. До нього промовив кілька слів, навіть з усміхом на лиці. Славко виглядав задуманий і нічо не відповів, а Геньо вернув до хати.

Але в жаднім покою не находив місця для себе. Всюди якесь «щось» придушувало його.

Зайшов до сальону і усїв на фотелю. І хотїй і ту мучив ся, то все таки мав ту найбільше супокою.

З подїй, що остатними днями муєв зажити, не міг здати собі справи, а стану, що обгортав його душу, не міг собі вияснити, не був

цілий супостат, то спосіб переведення правиборів — деякими виборчими комісарями. По «славнім» Станіславським прийшов до Косова п. Ян Лопушинський (попович), котрий, коли йому доручувало судове візванє на імя Іван Лопушинський, не прийняв его, бо не pazywam się Iwan tylko Jan, подібно як его шеф (попович також) відозвав ся свого часу до свого вітця, бывшего декана і пароха в Товмачику): «ta bo tato zawsze niepotrzebnie wyjeżdża z tą swoją ruszczyzną...» «Сей пан так припасувавсь до старости», каже нарід, що відгадує навіть его гадки і коли би староста казав переверсти вибір Енглера на посла до Відня, він то з легким серцем зробить». Суд народу не хибав, бо і інтелігенція говорить, що староста і комісар «дуже полюбились», що то сямські братя в робленю політики.

Зі суду народу і інтелігенції можна собі уявити, яких то скоків повзався собі той п. Ян Лопушинський при правиборах. Наслухавсь я їх не мало, та ту лише подам ті за него та за его товариша, п. Бекмана, о котрих маю певні дані, а надужитя при прочих правиборах повинні виявити ті, котрі їм зблизька придивлялись. Тільки біда, що у нас багато крику про надужитя при правиборах, а фактів довідних, хотяй про них добре знаєсь, не подає ся. Як би то чемно запрезентував ся такий молоденький посол при своїм першій виступі в парламенті, коли би так напровадив незбиті факти, особливо з місця свого осідку, ріжних виборчих надужитя, а то кидаєсь на всі боки, навіть добре неповязаними загальниками і на огиду людську дересь шпонами неповинному своему братови в лице. Мали ми вже таких наших послів, котрі фиркались дуже, а се деякі Руєнни високо цїнять, а в дома «на ґрунті» то устно то писемно зносились зі старостою, ажебу не poguszyc jakiej sprawy w Kosowskiem, nie miłej W-mu Panu staroście. — Бесїдами „zum Fenster hinaus“ не здобуде ся нічого у Відни, бо і др. Кербер подібно як пок. Таффе скаже: meine Herren: bitte um Thatsachen!..

В V курії вибирає громада Довгополе разом з громадами Поленки і Ферескуля трех виборців. Через те саме уже вибір по волі народу дуже утруднений, а коли ще додати, що о правиборах дають знати в ночи або аж рано перед правиборами, то хіба чудом можуть вийти виборці по волі народу. Правибори відбувались по тих громадах 17./11. 1900 і коли комісар п. Ян Лопушинський в переїзді раненько побачив зібраний нарід до правиборів в Довгополи, хотів нарід збаламутити і крикнув: «немає нині виборів», але Довгополянє не дали ся підійти. — В Полянках, де той комісар переводив правибори, накинувсь «на певних» правиборців: «Я на вас податки наложу» і при голосованю питавсь лише: «на тих самих голосуєш?» Гуцул не постиг ще слова вимовити, як «на

tych samych» було вже вписане. — Wynik głosowania у всіх трех громадах оголосив той комісар такий: «głosujących było 156, absolutna większość 79, wyborcami zostali wybrani: Semen Nawucziek z Polanek 113 gł., Oleksa Rubaniek z Polanek 77 gł. (также комісарська абсолютна większość!) і Michał Gordijewicz z Fereskuli 116 gł. Того вже мені було за много, тож яко член комісії виборчої в Довгополи написав я wynik словами, а не цифрами. Протесту не вносив я, бо де з громади вибирають разом, а в других з громадах до того ще нема писемної контролі, є се безцільним, а особливо, коли комісарем виборчим п. Ян Лопушинський. Фактично голосувало у всіх з громадах 107 правиборців, а з тих отримав legalnie Semen Nawucziek 62 gł., Oleksa Rubaniek 39 gł і Michał Gordijewicz 63 gł. — Цікавим буде для загалу довідатись, як собі такі комісарі як п. Ян Лопушинський в таких случаях помагають. Ото так: бере і відраховує собі на аркуши, на котрим списують ся голосуючі, тільки порожних рубрик, кілько голосів дописати потребує, аби була як яка większość — і аж за тим kończy urzędowanie і пише о wyniku głosowania а позад того прибавє печатку громадску і каже війти таї члена komisji wyborczej dla większej wagi о wierności znakiem krzyża św. підписати, що то все пішло legalnie так, як єму его przysięga służbowa nakazuje, — або по просту, бере печатку гром. від війти, бож війти не зрадьтє косівску школу, і фабрикє в сусіднім місци вибору wynik wyborów, а поліцаї «нехай телепаєсь по печатку до пана комісара? Треба додати, що писарями при тих виборах у мене були 2 хлопці (14- і 17-літні), бо старі «горобці» вже навикли до такої «прикладної» роботи; але правда: ц. к. комісар виборчий, хотяби і попівска дитина, не мусить конче мати перед очима «ниже соблазнить єдиного сих менших...» тож «не возмет жернов осел на вию...» щоби потонути, хіба у винї на Вижниці, але та «купіль» коштує 1200 кор., — бо він дитина політична і жеде награди.

(Конець буде).

Наслідки останних французьких змов робітничих.

Після останних вістий можна сподівати ся, що робітничі змови у Франції доходять вже до краю. Але страти навесені хлібодавцям і робітникам в тій боротьбі є величезні: змова тюльових робітників в Кале стояла 30 мільонів франків, з чого 20 міль. припадає на промисловців, а 10 мільонів на робітників на невиплату робітничої заслуженини. Неменше застрашаючі є страти наслідком змови робітників в пристани в Марсїлії. Поминувши се, що торговля і промисл мали тижнево по 25 мільонів страти,

Хотів крикнути, але здувив голос, що бажав відістати ся на сьвіт.

Стояв без гадки, без думки.

За вікном побачив, як Славко порпав в корчах винограду за грїшми.

Стояв як кавалок дерева без чувства, без гадки.

Не міг довго дивити ся. Той поспіх, з яким ділав Славко, перестрашував його. Відхилив ся від вікна. Але тільки на хвилику; бажав перекопати ся, чи не помиляє ся, чи його очи не милять ся і знов заглянув. Побачив то само, але дивив ся уже довше. Через гадку перебили йому слова: «Таке то дійсне житє». І ті слова повтаряв кілька разів.

Туркіт воза збудив його. Славка не було уже коло винограду. Відступив від вікна без надї, без віри в доброту людей. І тоді зайшло сонце, що остатніми днями хилило ся до упадку.

...Від тоді звуть мене апатичним, песимістом, скептиком і т. д. Най звуть, мене се не болять... з тим мені і ліпше.

А вечером, коли товпи з міста входили до Стрийського парку, повертали ми домів.

Львів, 25. жовтня 1900.

мусїли головню робітники понести кошти сего руху. Окрім 4000 пристанних робітників, що вчати 4, в чати 2 тижні були без роботи, брало участь 15 тисяч всіх робітників в безробітїю. 40 процент з них не робили цілий тиждень і тим втратили більш як 2 мільони франків зарібку. Але ті суми навіть в приближеню не дають понятя про загальні втрати наслідком робітничої змови. З одного боку дрібні промисловці страшно потервіли задля економичної нужди і її наслідків, з другого торговці і перевізники задля того, що Кале мусїло відступити фабрикам в Нотінґам більшї замови, а великі втрати спричинив зворот корабельного руху з Марсїлії до Генуї, а дальших наслідків сего навіть не можна ще тепер обчислити.

З політичного поля.

З Петербурга доносить нинїшня телеґрама, що на місце помершого Боголепова став іменованій міністром просьвіти генерал-ад'ютант Петро Ванновский, бывший міністер війни. Замість сьвітла — кнут і карабін! Так бодай виглядає на першій погляд. Однак заразом доносять, що ся номінація викликала в студентских кругах та в сих кругах суспільности, які симпатизують з рухом університетської молодїжи, добре вражїне. Ванновского уважають загально чесним і справедливым чоловіком, що противний всякому доскулюваню та жостокостям. Его номінацію підпирав у царя головню вел. князь Константин, генеральний інспектор всіх війскових, наукових заведень. Генерал Ванновский уродив ся в р. 1822; в році 1882. іменовано его міністром війни, а з того становиска уступив доперва перед трома роками.

До Тульону прибула вчєра о год. 2. пополудни італійска ескадра з панцирним кораблем «Лепанто» на чолї. На его покладї їхав князь Генуї. Ескадра вимїнила три стріли на привитанє з французькими фортами і кораблями, що стояли на котвиці в пристани. Префект маринарки Бомонт удав ся зі штабовими офіцерами на поклад корабля «Лепанто» і повитав князя Генуї, кажучи, що чує ся гордим, що може приймати князя і флоту заприязненого народа. Князь Генуї відповів рівнож упереджаючи і взагалї прийняє мало дуже сердечну ціху. Президент рєпублики Любе, в переїзді до Тульону, прибув вчєра перед полуднем до Ніцеї, привитаний 100 стрілами з гармат. Приняє було дуже величавє, а між иньшими представив духовенство єпископ Ніцеї, який недавно відмовив прийняти креста почесної легїї. Єпископ вигололив бесїду, в якій запевнив президента, що католицке духовенство є перенате духом сираведливости, свободи, терпеливости і горячого патріотизма. Любе відповів, що був завсїгда незмученим апостолом терпеливости і мира, та думає, що єпископат на сїй дорозї буде постійним союзником правительства, а теперїшні слова єпископа нехай почує і зрозуміє цілий клир.

З Пекина доносить бюро Райтера під вчєрашню датою, що дня 6. с. м. відбуло ся засїданє генералів союзних війск під проводом гр. Ваьєрдерзоґо. На сїм засїданю ухвалено, що 9 точок залїзничої лінії Пекин-Шангайкван має обсадити на дальше 6000 вояків, а 2000 війска остане постійно в Пекинї. Загальне число находячих ся тепер в Китаю європейских війск має стати зредукованим відповідно до сего. Натомість не признано потреби дальшого обсаджєня залїзничого шляху Паотінґфу-Пекин, бо він не лучить з морем. Генерали Шафе і Воґаєє заняли відмінне становиско супроти сїх ухвал і твердили, що число війск, які мають остати в Китаю, є за велике. Згаданї ухвали більшости генералів закомунїковано безпироволчно послам чужих держав.

Новинки.

— Календар. В середу: гр.-кат. Ілярїона, Стефана; рим.-кат. Езехїла. — В четвер: гр.-кат. Марка еп.; рим.-кат. Льва п.

— Видїл товариства «Родина» у Відни дякує сердечно ВП. послу Барвінському за присланї учебники рускі (букварї), о котрі ВП. посол постарав ся і прислав для новозаснованої школи для початкуючих. — Будзаноґ, голова.

— Кацапска безличність. В допши з Коломиї

в станї заналїзовати. Усе те видало ся йому сном, усе було в його очах недїйсним. І то, що родичі його посуджували, було так само неприродне, як і то, що Славко мав узяти гроші.

Задумав ся. Нова гадка пробудила ся і обгорнула усе його чувство.

Нї, се не можливо! Не вірїть тому, бо всі мабуть в блудї.

Був певний, що винайшов щось нового, що мало зробити його знов щасливим. Був сильно переконаний, що Славко не винен.

В хатї тихо.

Чув тільки, як на дворї візник виточував віз, щоби відвести його товариша. Встав з фотелю і перейшов по застеленїї підлозі.

Так, приятель його не винен! А то треба сказати усїм в очи. І в голові укладав собі, що мав сказати родичам на доказ невинности свого приятеля. Гадки насували ся досить пивяво. А ті, що уже передумав, утікали скоро. Не міг дійти кінця. Плував ся. Уважав, що в таких разях найліпше говорити без приготованя, що тоді найліпше казати, що на язык попаде.

В хатї тихо.

Хотів подивити ся через вікно, чи нема кого в огородцї, кому би міг висказати свої гадки.

Підїшов до вікна.

А вікно неначе прикувало його до себе.

описує «Галічанів» похорони бл. п. о. Йосафата Кобринського і між иншим заміщає такий уступ своїм макаронічним язичком: «Слідувала річ д-ра Александра Гр. Кульчицького от імени «Народного Дома» в Коломиї, основателем которого бил о. Йосафат. Завітною мечтою бл. п. Йосафата Николаевича бил дом, в котором могли би поміщати ся всі коломиїскія Общества, інститути і главным образом бурса для бідної учащей ся молодіжи, которая і виховувалась би тут в чисто народном духі. Эта ідея, не оставлявшая нашего діятеля до послідней мінуты его жизни, і вообще всі стремления, взгляды і воззрения на діло были оратором достойно оцінені. Главной важности, однако, оказалось то місце річи д-ра Кульчицького, гдї он, іменем своїм і правления «Народного Дома» в Коломиї, поклял ся над могилою незабвенного патріота, леліять ідеали покойника, никогда не ізмінять їм і не отступать от них ні на шат! (Принимаем его торжественное заявление с пріятностью к свідінію і ждем возвращения д-ра Кульчицького і его единомышленников на путь, намічений бл. п. Йосафатом Николаевичем. — Ред.) — І який же се свідірюн, хто се такий, що каже про себе «прінимаем к свідінію і ждем возвращения» — редакция «Галічанів»? На се вже не остає сказати більше, лише: аю!

— **3 Красвого Союза кредитового.** На підстаі постанови III загальних зборів Красвого Союза кредитового у Львові з 28. н. ст. марця с. р. Дирекция повідомляє отсім всіх Вп. членів стоваришеня, що 5% дивіденда з чистого зиску за адміністраційний рік 1900. виплачує ся кожного дня в локалі Красвого Союза кредитового (Ринок ч. 10. I. поверх) межи годиною 12. а 1. пополудни окрім неділі і руских свят. Розділене дивіденди наступає в той спосіб, що цілу дивіденду одержують члени, котрих повний уділ через цілий рік 1900. був в стоваришеню; $\frac{3}{4}$ дивіденди ті члени, котрих повний уділ був зложеній в першій чвертьроці 1900. р.; $\frac{1}{4}$ дивіденди ті члени, котрих повний уділ був зложеній в другій чвертьроці 1900. р. а $\frac{1}{4}$ дивіденди ті члени, котрих повний уділ був зложеній в третій чвертьроці 1900. р. Від прочих уділів не буде ся виплачувати ніякої дивіденди за рік 1900. Дивіденда виплачуєть ся предложеном книжки уділової. Дивіденди не підняті до кінця 1901. року допишуть ся до уділів дотичного члена (§. 26. статута).

— **3 Перемишля.** Краківський «Czas» доносить з Перемишля, що подрібний спис населеня покінчено ві вторник в статистицім бюрі магістрату. Населене Перемишля так представляє ся в числах: Цивільних осіб є 37.781, війська є 8.165 — разом 45.946. Після народностей: Поляків 32.438, Русинів 3.946, Чехів 158, Німців 824, Серб 1. Після віросповіданя: рим.-кат. 16.899, гр.-кат. 7.357, верм.-кат. 3, верм.-ор. 1, гр.-ор. 1, еван.-авгсб. 189, еван.-гелв. 10, жидів 13.319, безісповідних 2. Після полів: муційн 17.435 (+8.165 війскових), женщин 20.346. Читає і пише муційн 10.657, женщин 10.456. Лише читає муційн 144, женщин 331. Не знає ні читати, ні писати муційн 6.634, женщин 9.559 (ту зачислено також діти). Замешканих домів є 1.999, незамешканих 104. — Та не о всі сі числа нам розходять ся — нашу увагу звертають на себе лише два числа, випечатані ту грубими буквами: В Перемишлі живе 7.357 гр.-католиків, а між ними лише 3.946 признало ся(?) до рускої народности! Чи можливо, аби в однім лише місті 3.411 (майже половина) греко-католиків уважало ся Поляками? Чи маємо ту до діла з крайною байдужністю населеня, чи може маємо завдячити се списовій комісії?

— **Новіцкій у Львові.** В суботу о 10. год. вночи приїхав до Львова так довго дожданий Новіцкій. Приїхав під опікою жандарма з Фридлянду і зівстав приміщений в слідчій вязниці разом з Адамским, Туменом і Найвельтом. Вигляд Новіцкого такий пригнобляющий, як мрачна овінь; видно, що він зовсім стратив надію на ліпшу будучність, рішений на все. При переслуханю его відповідав уриваними словами і просив лише, аби о его приїзді донесено родні.

— **Студентскі розрухи в Росії.** В Києві розстріляно оноді двох студентів, які віддані за розрухи до війська не послушали офіцера.

Берлінський «Vorwärts» доносить з Харкова, що студентка Котлярівна, арештована підчас розрухів, хотіла повісити ся в келії, а коли єї перешкоджено, обіляла себе нафтою і згоріла серед найбільшої муки.

«Москов. Ведомості» подають число арештованих студенток в чотирох днях: в Петербурзі дня 19. (ст. ст.) лютого увязнено 128 студенток, а дня 4. марця 377; в Москві дня 23. лютого 101 студенток, а дня 25. лютого 9.

Кн. Мещерскій помістив в своїм «Дневнік-у» статью, в якій строго критикує найвищі шкільні власти в Росії в послідних часах. «Для мене — пише кн. Мещерскій — нема найменшого сумніву, що цілий улячний заколот, на який ми нині дивимо ся, є лише свідомством, що шкільна система пережила ся і дійшла до того стану, що нікуди їй розвивати ся дальше, як лише на улицю в виді нервових конвульсій. З

того виходить, що не треба ні на мінуту відкладати уздоровлене шкільної системи, бо з кождою хвилию арстають конвульсії і грозять параліжом цілій нації. Найбільший песміет признаєть мені, що наступила хвиля розплати за шкільну систему. Гр. Толстой (б. міністер просвіти) основав штучну і мертву 8-класову гімназію, яка йшла в розрив з історією Росії. Була се радше фабрика, в якій сушене мозку признано средством підготовки до університетської науки. Від 15 майже літ середна школа доставляла тупоголових туманів для університетских аудиторій. Потім гр. Делянів (б. мін. просвіти) заступив веселою добродушністю понуру суворість принципів у гр. Толстого, але не спинив процесу духового омертвіня і упадку шкільної молодіжи. Бідний Боголепов пустившись з тихої пристані свого університетского кабінету на розбурханий і безмежний океан всієї публічної школи і з підвладного ставшись командантом судна, два роки блудив нерішучий і непорядний по своїм командатскім чардаці, не знаючи, з чого почати: чи з реформ в нещасній гімназії з долу, чи в університетского безладу з гори. І от, в сім безвихіднім стані находит ся перед нами наша публічна школа.

— **Фантазия «Slow-a polsk-ogo»** вибуяла на святках і зродила таку вість: «Нова щоденна руска часопись. «Не для політичних цілій, але в лершій мірі, аби громадї руских писателів, поліпшаючи бут постійною місячною платнею, уможливити спокійну о завтра, а затим видаційну працю, наміряє ВПреев, Митрополит Шептицький засновати велику щоденну руску часопись. Ся часопись почне виходити імовірно від послідного чвертьроку, с. є. в д. I. вересня».

— **Військове слідство.** «Piznensky Obzor» доносить, що до Праги прибув відпоручник міністерства війни і казав привести перед себе команданту, в якій служив Жіляк, котрий підобрав собі жите о наслідок інтерпеляції п. Кльофаца в парламенті. Кількох воєнків жалувало ся перед делегатом на лихе поведене з ними офіцера Буділя. — З Праги доносять телеграфічно, що Буділя засуспендовано.

— **Зі статистики Галичини.** Після числа мешканців, міста Галичини стоять в такім порядку: Львів 175.000 разом з Клепаровом і Замарстиновом, Краків 91.310, Перемишль 45.946 (в тім 8.165 війська), Станиславів 27.000 (а з Книгинином селом і кольонією 44.000), Коломия 34.188, Тарнів 31.546, Тернопіль 30.368, Стрий і Ярослав оба по 24.000 мешканців. В дальшій порядку ідуть міста, що числять від 10—20 тисяч мешканців, а то: Дрогобич, Подгурже, Самбір, Новий Санч, Ряшів, Броди, Золочів, Городок, Городенка, Бучач, Святин, Бережани, Борислав, Хшанів, Яворів і Бохня. В тих містах число мешканців збільшило ся в посліднім десятиліттю — з відомкою міст Бродів і Бережан, де число мешканців, в порівнаню з обчисленем з 1890. року, зменшило ся. До міст від 5—10 тисяч мешканців належать: Ясло, Рава руска, Жовква, Підволочиска і 56 иньших. В упадку находять ся міста: Скалат, Гусятин, а найбільше Збараж. Найбільший процент приросту мешканців за остатне десятилітє виказує місто Стрий, бо аж 43%.

— **Средство против домового гриба** винайшов недавно Люжі Вантаторе, професор університету в Павії. Сим средством є рід ідовитого гриба, Lactarius torminosus, який виділяє алькалоїди і нищить домовий гриб без шкоди для дерева. Сей гриб живо розвиває ся в пливних медиях бактеріологічних, а описля розростає ся на дереві. Кілька капелі плиню, в якій культивує ся Lactarius torminosus, вистарчить, аби охоронити 10-метрове дерево від домового гриба. Винахідник назвав сей гриб Antimerulinium, а дотеперішні досвіди, які робив в Павії, показали ся успішними. Італійске правительство заступило велике заведенє, де культивують сей гриб у великих розмірах. Також Німеччина постарала ся о право уживати сего средства против домового гриба у своїх краях.

— **Перебралась мірка.** Цісар Вільгельм обняв протекторат над ново побудованим заводенєм для сліпих в Берліні. В будинку мають помістити портрети цісарської пари, про які пише Germania: «Цісар представлений яко рицар в середновічнім шоломі, держить в правій руці меч, в лівій намальоване заведенє для сліпих. Цісарева представлена як св. Елисавета: в руках держить цвитучі рожі, в які переміняв ся хліб, що его мала роздати убогим». Germania каже описля дуже обережно, що сумніває ся, чи гадка представлення цісаревой яко св. Елисавети подобає ся в протестантских кругах, не згадуючи вже цілком католиків.

— **Ц. к. Дирекция залізниць державних у Львові** оповіщує:

Уряджена дотепер тільки для обмеженого руху товарового ладіння Речеради, на шляху Черчан-Вран, поміж стациями Поріч і Тейніц в окрузі ц. к. Дирекції держ. вел. в Празі, з днем 1. цвітня змінила назву на Печерад-Букован і зістала отворена для руху особового і обмеженого руху пакункового.

— **Конкурс на опорожнену посаду нотаря в**

Устриках долшних розписує нотарияльна палата в Перемишлі, з речинцем вносеня подань до 30. с. м.

— **Дрібні вісти.** П. Мишуга, оперовий артист зі Львова, жертвував на погорілців з Полової не 200 К але дві тисячі корон. — Намісництво в Празі розвязало одно з товариств слухачів політехніки з причини, що займало ся політичними справами.

— **Для няших Американців** дарував Вп. Андрій Микитяк: два молитвослови; Ів. Франка: Лис Микита, і В. Будзиновского: Як чоловік зійшов на пана.

— **Гумористичний кутик.**
Перша любов.

Колиб ти знала,
Дівчино гожа,
Як ти ясвіши,
Мов в зільнику рожа,
Ти-б зникла з моїх
Очий за хмари
Не завдавала-б
Туги, болю, кари...

Колиб ти знала,
Як твоє личко,
Коб здогадалась
Моя ти гірличко
Як очи твої
Мене палаять —
Не підносила-б
Своїх оченят!

Колиб ти знала...

А може знавш,
Навмисне може
Весело гулявш,
Я даваю сльози,
А ти жартуєш,
Мові муки
Не знавш, не чувш...

Чогож ти ронивш
Свій усміх срібний
Коли з жалю я
Заплакати спосібний.
Чого щебечеш
Мов пташка в лузі,
Коли я гину
В уїмій моїй тузі?

Ой знаю, знаю,

Дівчино гожа,
Що не для мене
Зацвила ся рожа!
Росли ми разом
І разом грались,
Та вжеж не станешь,
Щоби ми побрались.

Ти розцвила ся
Як цвіт у маю —
Я... недоросток,
«Я літ ще не маю»...
Ось, ось до церкви
Підеш як дружина, —
А я... до книжки,
Бо я... студентина!

Телеграми.

Відень, 9. цвітня. Цісар надав президентови міністрів Керберови велику стяжку ордена Леопольда.

Петербург, 9. цвітня. Цар іменував бувшого міністра війни, генерал-ад'ютанта Ванновского міністром просвіти.

Лондон, 9. цвітня. З Пекіна доносять під днем 6. с. м., що потверджає ся вість про розпочате розрухів в Монголії. Припускають, що Тунгфузіанг і кв. Туан є ініціаторами руху.

Софія, 9. цвітня. Вчора в ночи арештовано ціле начальство македонского комітету з Сарафовом на чолі. Локаль комітету опечатано. Як зачувати, арештоване наступило під впливом відомости, що македонський комітет приготовлює замах.

Брукселя, 9. цвітня. Як доносить «Reformte», відбув ся тут уряджений «Бруксельскою Унією» конгрес анархістів при уділі коло 100 учасників. Межи ними були заступники анархістичних часописів Італії, Голландії, Парижа.

Найсильніше були репрезентовані бельгійскі групи. Одия з організаторів конгреса, отвіраючи наради, висловив надію, що наступить порозуміне для цілий анархістичної пропаганди в великім стилі. Відчитані справозданя з ріжних околиць ствердили немов то упадок парламентарно-соціалістичних організацій.

ВІСТИ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

Рахунок «Красного Союза кредитового», стоваришена зареєстрована з обмеженою порукою у Львові за місяць марець 1901.

Стан довжний:

1. Удїли	27.827 кор. 69 сот
Фонд резервовий	923 " 82 "
2. Вкладки:	
Стан з початком місяця	
марця 1901	320.695 к. 42 с.
вложено	16.637 к. 35 с.
винято	15.241 к. 76 с.
Стан з кінцем марця 1901 р.	322.091 " 01 "
3. Сальдо відсотків	7.760 " 06 "
4. Спеціальна резерва	122 " 48 "
5. Непіднята дивіденда за р.	
1900	1.014 " 73 "
Сума	359.739 кор. 79 сот.

Стан чинний:

6. Позички удїлені:	
Стан з початком місяця	
марця 1901	303.683 к. 18 с.

сплачено	3.684 к. 14 с.
удїлено	26.280 к. 60 с.
Стан з кінцем марця 1901 р.	326.279 кор. 64 сот.
7. Недвижимости	728 " 70 "
8. Льокації	24.365 " 19 "
9. Кошти адміністрації	1.010 " 59 "
10. Готівка	2.183 " 05 "
11. Друки для товариств	756 " 49 "
12. Папери фонду резервового, спеціальної резерви і товариства	4.416 " 13 "
Сума	359.739 кор. 79 сот.
товариства	117.260 3/4
скрипти	109.168 8/6
некслі	99.850 4/4
326.279 6/4	

Членів прибуло 8, убуло —, остало з кінцем марця 1901. 336 з 737 з декларованими удїлами в сумі 36.850 кор. Стопа процентова від вкладок 4 1/2 %. Стопа процентова від позичок 5 1/2 — 7 %.

Львів, дня 31. марця 1901.

Львівський курс з дня 5 цвітня.
 За 100 ср. рублів платять 254 — К. жадають 255 — К.
 за 100 марок . . . . . 117 — " " 117 75 "
 за 20 франків . . . . . 19 16 — " " 19 18 "

(Річний банк у Львові).

Пшениця готова 7-60—7-80. Пшениця на речинець 7-30—7-50. Жито готове 6-60—6-80. Жито на речинець 6-30—6-50. Овес на обрік 6-50—6-80. Овес на речинець 6-40—6-60. Ячмінь на пашу 5-50—5-75. Ячмінь броварн. 6-50—6-80. Ріпак новий 10-50—10-75. Льнянка — — — — — Горох на пашу 6-75—7 —. Горох до вареня 7-50—12 —. Вика 8-50—9 —. Бобик 6-25—6-50. Гречка 7-25—7-75. Кукурудза стара — — — — — Кукурудза нова 5-90—6-20. Хміль за 56 клг. — — — — —. Конюшина червона 45 — — 65 —. Конюшина біла 35 — — 75 —. Конюшина шведка 60 — — 95 —. Тимотка 20 — — 26 —.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,
яко гарна прикраса комнат

Картини: Верещагіна, Шевченко в домінінї і Сластьона, Шевченкова могила.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.

Програма від 1. до 16 цвітня 1901.

При співучасті військової музики 80 п. п.

- 1) Will Mora's, найліпша в світі пантоміна на потрійнім реку.
- 2) La belle Lilli загадочний годинник.
- 3) Castelli de Vere кольоратурова співачка.
- 4) Nadrage черевобесїдник.
- 5) Petras комічний жонглер.
- 6) Anny i Willy Röhl комічні біциклїсти.
- 7) Elza Hofer субретка.
- 8) Les Henry танцюристи.
- 9) Clara Ballein champion еквілібрист.
- 10) Mr. Arghur зі своїми папани.

Що дня велике представленє. В недїлю і свята два представленя. Що пятниці High Life представленє. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвіка у Львові.

Colosseum огріте 12 газовими печами.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просвїти»).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечає будинки і всі предмети движими противогневих шнід.

«Дністер» припоручили Преосвящ. Ординарияти Всєч. Духовенству і вірним всіх трех Епархій.

Фонди гваранційні «Дністра» з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540 кор. 11 сот.	равом 520.406 кор. 65 сот.
Резерва премій	171.942 " — "	
Резерва спеціальна	6.000 " — "	
Фонд емеритальний	30.924 " 54 "	

Тарифи «Дністра» умірновані. Надвишка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премій.

«Дністер» виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2,120.834 кор. Шноди ліквідують ся безпроблемно в присутности Делегата і 2 членів.

Полїси «Дністра» приймають при позичках гіпотечних: Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Сянтині, Городенці, Терехован, Заліщиках, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЕ треба обезпечитись тільки через «Дністер» в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; в таких обезпечень через «Дністер» іде часть провізії на рускі публичні добродїїні ціли; полїси і квіти видає Краківське Товариство рускі.

«Дністер» пошукє спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агенцій «Дністра». Агенти заробили вже 274.964 кор. провізані.

Зголошеня о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убїгайте ся тільки о агенції «Дністра».

Від огню обезпечайте ся тільки в «Дністрі».

На житє обезпечайте ся тільки через «Дністер».

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годинї				відходить о годинї			
6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6:25	до Лавочного (Мункача, Пешту)	1:53	до Борислава	6:30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
6:20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	2:08	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа	2:08	до Бродів дв. Підзамче	6:43	до Станиславова, Підвисокого, Потутор
6:46	з Брухович, шод. від 13. мая до 16. вер. вк. в Янова	8:30	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа	8:30	до Скольного, до Лавочного (1. лпп. до 15. вер.)	6:55	до Янова
7:45	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	2:55	до Скольного, до Лавочного (1. лпп. до 15. вер.)	9:00	до Янова	9:15	до Янова
7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче			9:25	до Янова	9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.
8:00	на дв. головний			9:42	до Янова	9:42	до Янова від 1. мая до 15. вересня в недїлі і свята
8:05	з Лавочного (Пешту) Калуща, Стрия			9:55	до Чернівців, Станиславова	10:20	до Сокала, Белци, Рави рускої і Любачова
8:15	з Сокала, Рави рускої			1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в недїлі і свята	1:25	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в недїлі і свята
8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.			2:15	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в недїлі і свята	2:15	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.
11:45	з Ядослава і Любачова			3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	3:15	до Янова шоденно від 13. мая до 16. вер.
11:55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)			3:26	до Брухович шод. від 1. мая до 16. вер.	3:26	до Рашева, Хирова, Любачова
12:55	з Янова			3:30	до Рашева, Хирова, Любачова		
1:15	зі Скольного, Стрия, з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.						
3:14	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)						
2:20	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.						
2:35	на дв. голов.						
5:40	з Кракова						
5:45	з Чернівців, Іцкан						
1:45	з Сокала, Белци і Любачова						
6:00							
Ніч							
7:24	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	6:10	до Станиславова	12:40	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	6:30	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуща
8:28	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)	6:13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марця 1901 шоденно	6:50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуща	7:10	до Тернополя дворець головний
8:50	з Брухович від 13. мая до 16. вересня шод.			7:33	дворець Підзамче	7:33	дворець Підзамче
9:23	з Янова шоденно від 1. мая до 15. вер.			7:25	до Сокала і Рави рускої	7:25	до Сокала і Рави рускої
8:40	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова			7:48	до Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	7:48	до Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)
2:31	з Чернівців, Букарешту, Гусятина, Потутор			9:12	до Янова від 1. мая до 15. вересня	9:12	до Янова від 1. мая до 15. вересня
12:20	з Лавочного (Пешту) Хирова			10:40	до Чернівців і Іцкан	10:40	до Кракова, Відня, Варшави
10:00	з Чернівців, Букарешту, Гусятина, Потутор			10:50	до Кракова, Відня, Варшави	10:50	до Кракова, Відня, Варшави
10:15	з Лавочного (Пешту) Хирова			11:00	до Підволочиск, Бродів дв. голов. і	11:00	до Підволочиск, Бродів дв. голов. і
10:12	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.			11:25	дв. Підз.	11:25	дв. Підз.
10:30	на дв. голов.			4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора	4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
12:05	зі Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.			4:45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. шод.	4:45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. шод.
3:12	з Підволочиск на дворець Підзамче						
3:35	на дворець головний						

ЗАМІТКА: Гога нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский риванть ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского — 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Крайських ч. 5) удїляє ієспєсьє в справахє лізничих, продає білети всякого рода і розкладїзиди.

За певну і добру льокацію

поручавмо

- 4 1/2 % листи гіпотечні
- 4 % листи гіпотечні коронови
- 5 % листи гіпотечні преміовані
- 4 % листи товариства кредитового земского
- 4 1/2 % листи Банку краєвого
- 5 % облігації Банку краєвого
- 4 % позичку краєву
- 4 % облігації пропінацийні

і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшій курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО